

ЕДИННИЯТ ЕВРОПЕЙСКИ ПАЗАР НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНАТА ЗАСТРАХОВКА „ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ“

● Сравнително изследване на икономическо-статистическата ситуация в ЕС
ПРОФ. Д-Р УЛРИХ МАЙЕР

(Продължава от брой 6)

ДАНИЯ

	В абсолютна стойност	На 1000 единици население	На 1000 моторни превозни средства
БВП	157.13 млрд.	29 675 хил.	53 648 хил.
Население	5.29 млн.	x	1.81 хил.
Площ /кв. км./	43 094.39	8.14	14.71
Железопътна мрежа /км/	2 743	0.52	0.94
Пътна мрежа /км/	71 437	13.49	24.39
Автомобилна пътна мрежа/км/	855	0.16	0.29
Общ брой на моторните превозни средства	2.93 млн.	553	X
Пътнически автомобили	1.78 млн.	337	609
Пътни инциденти	7 698	1.45	2.63
Брой пострадали	481	0.091	0.16

Таблица 1: Страна и транспорт
Данните са от 1997 г.

	Общо	Общо застраховане	Автомобилно застраховане	Застраховка "Гражданска отговорност"
Брой застрахователни компании ¹	238	147	41	40
Брутен премиен приход ²	11.29 млрд.	3.79 млрд.	1.13 млрд.	0.37 млрд.
-на глава от населението	2 132	716	213	71
-на моторно превозно средство	x	x	384	128

Таблица 2: Дял на застраховката "Гражданска отговорност" в общото застраховане

¹Застрахователи под датски контрол

²Брутен премиен приход от местни и външни продажби на застрахователи под датски контрол

СТРУКТУРА НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНИЯ ПАЗАР

През 1998 г. 238 застрахователни компании са под контрола на датската държава. На застрахователния пазар функционират 147 общозастрахователни компании и 91 животозастрахователни. В Дания животозастрахователният бизнес е от по-голямо значение в сравнение с общото застраховане. Към настоящия момент е налице остра конкуренция на общозастрахователния пазар.

ЧУЖДЕСТРАНЕН ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН БИЗНЕС

Много чужди застрахователни компании оперират на датския застрахователен пазар. Към 1 април 1999 г. има 5 животозастрахователни и 37 общозастрахователни клона на чужди компании от европейското икономическо пространство.

СИТУАЦИЯ НА ПАЗАРА НА ЗАСТРАХОВАНЕ НА МПС

(Вж. таблица 3 и 4)

През 1998 г. 41 датски застрахователи предлагат автомобилни застраховки. Степента на концентрация е висока. Пазарният лидер (Tryg-Baltica) държи дял от около 25 на сто, десетте най-големи застрахователни компании си поделят пазарен дял от близо 90 на сто. Пазара на автомобилно застраховане форми-

Пазарен дял, заеман от трите най-големи автомобилни застрахователи	55.4%
Пазарен дял, заеман от петте най-големи автомобилни застрахователи	70.1%
Пазарен дял, заеман от десетте най-големи автомобилни застрахователи	88.5%

Таблица 3: Концентрация на пазара на автомобилното застраховане в проценти от брутният премиен приход

	Автомобилно застраховане	Застраховка "Гражданска отговорност"
Застраховани рискове	-	2 928 824
Брутен премиен приход	1 125.7 млн.	374.6 млн.
Равнище на щетимост	84.0 %	111.0%

Таблица 4: Статистика на автомобилното застраховане

рат 30 дружества от общозастрахователния пазар в Дания. През 1998 г. делът само на застраховката „Гражданска отговорност“ е едва 1/3. Около 85 на сто от частните автомобили притежават пълна застраховка, обусловена от високите цени на автомобилите и големите разходи за отстраняване на повреди и ремонт. Към момента съществува остра конкуренция на пазара на автомобилни застраховки в Дания и актюерските резултати са лоши. През 1998 г. равнището на щетимост при застраховката „Гражданска отговорност“ е 111 на сто, докато през 1992 г. то е било около 100 на сто. Що се отнася до автомобилното застраховане (изключвайки застраховката „Гражданска отговорност“), равнището на щетимост е сравнително ниско и постепенно намалява през последните години - до 70.5 на сто през 1998 г.

РАЗВИТИЕ НА ЗАСТРАХОВКАТА „ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ“

Регулационно развитие

До създаването на ЕС застрахователните компании в Дания не са имали ограниче-

РАЗВИТИЕ НА ЗАСТРАХОВКАТА „ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ“

ния при формирането на тарифите по застраховката „Гражданска отговорност“, така че при дерегулацията на пазара през 1994 г. не са приложени мерки, отнасящи се до формирането на тарифи по тази застраховка. Застрахователните компании просто трябва да спазват принципа на недискриминация, като освен това не дават възможност за самоучастие.

Застрахователно покритие на „лошите рискове“

В Дания автомобилните застрахователни компании са задължени да предлагат застраховка „Гражданска отговорност“. Все още са свободни в калкулирането на премията, което може като резултат да доведе до финансови проблеми, отнасящи се до покриване на лоши рискове.

Роля на асоциацията

Асоциацията на застрахователите в Дания не участва във формирането на тарифите на застрахователните компании.

Диференциране на премията	Класове	Разпределение
Класификация на собствениците/водачите на МПС		
Бонуси за жени	*	.
Възраст на водача	2-4	1.65
Бонус за семейно положение	*	10%
Други застрахователни договори със същата компания	2	10%
Бонуси за членове на различни автомобилни клубове	*	.
Класификация според използването на автомобила		
Място на регистрация	2-3	1.25
Място на ползване	2-5	до 1.25
Бонус при малък километраж	*	.
Класификация според вида на автомобила		
Вид и модел на автомобила	6-8	1.5-4.5
Години на автомобила	2-3	1.08-1.33
Празно тегло на автомобила	2-5	1.3

Таблица 5: Основни фактори при формиране на премията

Система "Бонус-малус"

В Дания се използват различни системи. Две от тях са илюстрирани по-долу:

№	Клас	Премия %/	Увеличаване на клас след щета			
			След 1	След 2	След 3	След 4
Покачване в клас						
1	1	150	1	1	1	1
2	2	120	1	1	1	1
3	3 A	100	1	1	1	1
4	4	90	2	1	1	1
5	5	80	3	1	1	1
6	6	70	4	2	1	1
7	7	60	5	3	1	1
8	8	50	6	4	2	1
9	9	40	7	5	3	1

Таблица 6а: Система "Бонус-малус"

№	Клас	Премия %/	Увеличаване на клас след щета			
			След 1	След 2	След 3	След 4
Покачване в клас						
1	1	150	1	1	1	1
2	2	130	1	1	1	1
3	3	110	1	1	1	1
4	4 A	100	2	1	1	1
5	5	90	3	1	1	1
6	6	80	4	2	1	1
7	7	70	5	3	1	1
8	8	60	6	4	2	1
9	9	50	7	5	3	1
10	10	40	8	6	4	2
11	11	30	9	7	5	3

Таблица 6б: Система "Бонус-малус"

ОСНОВНИ ФАКТОРИ, ОПРЕДЕЛЯЩИ ПРЕМИИТЕ

Основните критерии са предимно тип на автомобила (замествани понякога от нетното му тегло), взаимносвързани фактори и регион на използването му. Другите критерии са допълнителни, а някои застрахователни компании вземат предвид само няколко фактора при определяне на премията.

/Вж. таблица 5/

ИЗВОДИ

В Дания им традиционно относително ниска регулация на тарифите. Премията по застраховка „Гражданска отговорност“ формират около 33 на сто от брутният премиен приход, което означава, че тя има относително малка тежест в автомобилното застраховане.

Превод ГЕРГАНА РАШКОВА

(Следва)

СРОДНИТЕ ИЗДАНИЯ - ЗА ЗАСТРАХОВАНЕТО И ОСИГУРЯВАНЕТО

(Продължава от стр. 2)

Там е и изявлението на Евгений Иванов, главен секретар на СРБ: „Искаме компаниите сами да управляват средствата“.

Особено обширно и позиционно е интервюто на Марина Цветкова със Станислав Димитров, изпълнителен директор на ПОК „Родина“, озаглавено „Пенсионната система е пред изпитание“. То е публикувано на стр. 11 в бр. 13/1.04.- 7.04.2006 г. на в. „Банкеръ“. Само едно кратко негово мнение: „Ние сме против автоматично да се приравнява сегашното осигуряване от работодател по колективен трудов договор към професионалните пенсионни схеми“. Същата тема разработва и Албена Алексиева в материала си „Пенсионните дружества ще управляват новите фондове“, с подзаглавие „Въвеждаме професионални пен-

сионни схеми“. Поводът са „Част от промените в КСО, които са опасни за стабилността на системата“. И конкретният - разглежданият проект за промени в Кодекса за социално осигуряване от Националния съвет за тристранно сътрудничество, касаещи професионалните пенсионни схеми.

Вестта, че на българския застрахователен пазар се появява новото ЗАД „ING-Република Унгария“ чрез клона (дружеството си в България) съобщават в. „Пари“: „ING се бори за лидерство в застраховките „Живот у нас“, в. „Банкеръ“: „Животозастрахователна компания „Ай Енд Джи“ получи лиценз“, и в. „КЕШ“: „ING стъпва на българския застрахователен пазар“.

Два вестника осведомяват читателите си за строителството на спортен център във Варна. В.

„Пари“ в бр.63/31 март 2006 г.: „Старком“ инвестира 20 млн. евро в спортен център № 1 на Балканите“, с подзаглавие „Холдингът строи ултрамодерни съоръжения върху близо 100 дка във Варна“. Другият вестник е „Банкеръ“ със заглавието си: „Евроинс“ строи спортен комплекс във Варна“ в бр. 13/1.04.2006 г.

Обръщаме вашето специално внимание към изключително съдържателното интервю на Катя Йончева с Даниела Конова, председател на АБЗ, озаглавено „Очаквам консолидация на застрахователния пазар“. То предизвиква интереса на читателя с отговорите на Даниела Конова за най-актуалните проблеми в областта на застраховането.

Прегледа направил
ПЕТЪР АНДАСАРОВ